

Bulletin advokacie

Bulletin advokacie je stavovský odborný časopis, vydávaný Českou advokátní komorou, zapsaný do Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik ČR, a je držitelem prestižního ocenění Právnícký časopis ČR pro rok 2014, 2015 a 2016.

Vybíráme pro Vás: Stavení promlčecí lhůty v případě uzavření dohody o mimosoudním jednání věřitele a dlužníka

autor: **Mgr. Markéta Adámková**

Dne 1. 1. 2014 vstoupil v účinnost zákon [89/2012 Sb.](#), občanský zákoník (dále jen „o. z.“), který přinesl mnoho změn v současném civilním právu. Jednou z nich je i ustanovení § 647 o. z., které stanoví, že: „V případě uzavření dohody o mimosoudním jednání věřitele a dlužníka o právu nebo o okolnosti, která právo zakládá, počne promlčecí lhůta běžet poté, co věřitel nebo dlužník výslovně odmítne v takovém jednání pokračovat; počala-li promlčecí lhůta běžet již dříve, po dobu jednání neběží.“

Toto ustanovení stojí bohužel poměrně stranou zájmu odborné společnosti, neboť jej zastínily významnější rekodifikační změny. A to i přesto, že se jedná o normu pro náš právní řád zcela novou a aplikovatelnou prakticky na jakýkoliv závazkový vztah.

Institut stavení promlčecí lhůty

Motiv zákonodárce k zavedení tohoto ustanovení je poměrně předvídatelný. Dle důvodové zprávy k občanskému zákoníku bylo účelem tohoto ustanovení zabránit případům, kdy „*dlužník jednání pod různými záminkami protahuje, dokud právo není promlčeno, a poté uplatní námitku promlčení a odmítne plnit.*“ **Zákonodárce se tak snaží ochránit věřitele v případech, kdy v dobré víře a s vidinou smírného řešení sporu vyjednává s dlužníkem podmínky splnění nároku, zatímco dlužník je motivován pouze blížícím se uplynutím promlčecí lhůty.** Takové jednání ze strany dlužníka je jistě nemorální a vykazuje určité znaky zneužití práva. Za účinnosti zákona [40/1964 Sb.](#) byla v podobné situaci jediným korektivem možnost považovat uplatnění námitky promlčení za výkon práva v rozporu s dobrými mravy ve smyslu § 3 odst. 1 zákona [40/1964 Sb.](#), občanského zákoníku, a k takové námitce nepřihlížet. Podle ustálené judikatury ustanovení zákona [40/1964 Sb.](#), dle kterého výkon práv nesmí být v rozporu s dobrými mravy, platí i pro výkon práva vznést námitku promlčení.

Nicméně je třeba podotknout, že soudy se k prolomení právní jistoty v podobě nepřipuštění námitky promlčení uchýlovaly velice zřídka a kritéria pro naplnění dostatečné „míry rozporu s dobrými mravy“ byla natolik přísná, že většina důvěřivých věřitelů, vyjednávajících s dlužníkem až do doby uplynutí promlčecí lhůty, se nikdy soudního přiznání svého nároku nedočkala. Jak ostatně konstatoval Nejvyšší soud, „*uplatnění námitky promlčení by se přičilo dobrým mravům jen v těch výjimečných případech, kdy by bylo výrazem zneužití tohoto práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí doby nezavinil, a vůči němuž by za takové situace zánik nároku na plnění v důsledku uplynutí promlčecí doby byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil. Tyto okolnosti by přitom musely být naplněny v natolik výjimečné intenzitě, aby byl odůvodněn tak významný zásah*

do principu právní jistoty, jakým je odeprání práva uplatnit námitku promlčení.“

Výklad pojmu dohoda o mimosoudním jednání

S rekonstrukcí civilního práva se tato situace měla změnit a věřitelům by měla být poskytnuta větší míra ochrany v podobě stavení promlčecí lhůty během mimosoudního vyjednávání, zároveň ale vyvstalo několik nejasností, které byly z velké části způsobeny faktem, že uvedené ustanovení je pro český právní řád naprostou novinkou. Při zběžném jazykovém výkladu **se jako první nabízí otázka, co je myšleno onou „dohodou o mimosoudním jednání“?** Jedná se pouze o smlouvu o provedení mediace ve smyslu zákona [202/2012](#) Sb., o mediaci, nebo se za tuto dohodu považuje jakékoliv jednání mezi dlužníkem a věřitelem? Jakou formu by taková dohoda měla mít? A v jakém okamžiku je považována za uzavřenou a dochází tedy ke stavení promlčecí lhůty? Protože zákon striktně mlčí, skrze zásadu dispozitivnosti prostupující napříč celým občanským zákoníkem lze dovodit, že dohoda o mimosoudním jednání může mít jakoukoliv formu. K tomuto názoru se kloní i odborná veřejnost, když připouští taktéž ústní formu. Zároveň ale panuje názor, že dohodou o mimosoudním jednání se nemyslí jakákoliv komunikace mezi věřitelem a dlužníkem, nýbrž „specifická úmluva, která musí naplňovat náležitosti, jež vyplývají z její podstaty“.

Hranice mezi uzavřením dohody a prostou výměnou informací mezi stranami je přitom velice nejasná a zůstane pravděpodobně na soudech, aby v následujících letech zaujaly jednoznačné stanovisko, co lze za dohodu o mimosoudním jednání považovat a co již ne. Ačkoliv nabyl rekonstruovaný občanský zákoník účinnosti před více než dvěma lety, judikatura se tímto problémem dosud nezabývala.

Celý článek čtěte >>> [zde](#).

Bulletin advokacie, Bulletin advokacie online
Česká advokátní komora

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Recenze publikace: Chalupa, R. Zákon směnečný a šekový – komentář směnečné části. Zákon o mezinárodním právu soukromém – komentář směnečné části. Praha: Leges, 2021, 646 s.](#)
- [Recenzia](#)
- [Budoucnost je v technologiích i udržitelnosti](#)
- [Anotáční recenze: Vyvlastnění a vyvlastňovací řízení](#)
- [Věznice jsou přeplněné a věznění příliš drahé. Knihou Tresty budoucnosti chce INFO.CZ otevřít diskuzi o změnách](#)
- [Recenze na knihu: Zdeňková, V., Seidlová, M., Čornejová, H., Peterová H.: Jak správně vytvářet a využívat FKSP: Jak postupovat při poskytování příspěvku na stravování.](#)
- [Recenze na knihu: Zuzana Strnadová: Co by měl vědět příjemce dotace. 1.vyd. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2019, ISBN: 978-80-247-3076-9](#)
- [Ondřej Chmela: Zrušení poplatku za podnět k ÚOHS lze považovat za správné](#)
- [Anotáční recenze: Koudelka, Z., Průcha, P., Zwyrtek Hamplová, J.: Zákon o obcích \(obecní zřízení\) – Komentář. Praha: Leges, 2019, 480s](#)
- [Pražské finále osmého ročníku konferencí Soukromé právo](#)

- [Recenze: Jakub Tomšej a kolektiv - Zaměstnávání cizinců v České republice](#)